

240

ZÁKON

ze dne 28. června 2000

o krizovém řízení a o změně některých zákonů
(krizový zákon)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

HLAVA I

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením,¹⁾ a při jejich řešení.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) krizovým řízením souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace,
- b) pracovištěm krizového řízení pracoviště v přímé podřízenosti vedoucího zaměstnance příslušného správního úřadu pověřené koordinací krizového řízení,
- c) krizovou situací mimořádná událost,²⁾ při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizové stavy“),
- d) zvláštními skutečnostmi informace v oblasti krizového řízení, které by v případě zneužití mohly vést k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo podnikatelských zájmů právnických osob nebo fyzických osob vykonávajících

podnikatelskou činnost podle zvláštních právních předpisů³⁾ (dále jen „podnikající fyzické osoby“),

- e) pracovní povinností povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace a které jsou tyto osoby povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech,
- f) pracovní výpomocí povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech,
- g) věcnými prostředky movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít při řešení krizových situací.

§ 3

Stav nebezpečí

(1) Stav nebezpečí se jako bezodkladné opatření může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu,⁴⁾ a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému.

(2) Stav nebezpečí lze vyhlásit jen s uvedením důvodů, na nezbytně nutnou dobu a pro celé území kraje nebo okresu nebo pro jejich část. Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí musí obsahovat krizová opatření a jejich rozsah. Změna krizových opatření musí být rovněž vyhlášena.

¹⁾ Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

²⁾ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

³⁾ Například zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ Čl. 5 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

(3) Stav nebezpečí pro území okresu nebo jeho část vyhláší přednosta okresního úřadu. Stav nebezpečí pro území kraje nebo jeho část vyhláší hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy (dále jen „hejtman“), pokud rozsah ohrožení přesahuje území okresu nebo jej o to požádá přednosta okresního úřadu. Ten, kdo stav nebezpečí vyhlásil, o tom neprodleně informuje vládu, Ministerstvo vnitra a sousední kraje nebo okresy, pokud mohou být krizovou situací dotčeny.

(4) Stav nebezpečí lze vyhlásit na dobu nejvýše 20 dnů. Tuto dobu může přednosta okresního úřadu prodloužit o 10 dnů se souhlasem hejtmana. Další prodloužení uvedené doby vyhlášení stavu nebezpečí nebo prodloužení doby vyhlášeného stavu nebezpečí hejtmanem lze jen se souhlasem vlády.

(5) Není-li možné účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí, hejtman nebo přednosta okresního úřadu neprodleně požádá vládu o vyhlášení nouzového stavu.

(6) Rozhodnutí o stavu nebezpečí se vyhláší stejně jako nařízení kraje⁵⁾ nebo nařízení okresního úřadu.⁶⁾ Rozhodnutí nabývá účinnosti okamžikem, který se v něm stanoví. Rozhodnutí se vyvěšuje na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách okresních úřadů a obecních úřadů na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen. Krajský úřad a okresní úřad zveřejní rozhodnutí též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu.

(7) Stav nebezpečí nelze vyhlásit z důvodu stávky vedené na ochranu práv a oprávněných hospodářských a sociálních zájmů.

(8) Stav nebezpečí končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud přednosta okresního úřadu, hejtman nebo vláda nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby. Vláda stav nebezpečí zruší též, pokud nejsou splněny podmínky pro jeho vyhlášení.

(9) Rozhodnutí vlády o zrušení stavu nebezpečí se vyvěsí na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách okresních úřadů a obecních úřadů na území, kde byl stav nebezpečí vyhlášen, zveřejní se v hromadných informačních prostředcích a vyhlásí se ve Sbírce zákonů. Účinnosti nabývá okamžikem, který se v rozhodnutí stanoví.

HLAVA II ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Díl 1

Vláda

§ 4

(1) Vláda při zajišťování připravenosti České republiky na krizové situace

- a) ukládá úkoly ostatním orgánům krizového řízení, řídí a kontroluje jejich činnost,
- b) určuje ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad pro koordinaci přípravy na řešení konkrétní krizové situace v případě, kdy příslušnost ke koordinující funkci nevyplývá z působnosti stanovených ve zvláštním právním předpisu,⁷⁾
- c) zřizuje Ústřední krizový štáb jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.

(2) Vláda při přípravě na krizové situace a při jejich řešení projednává s Českou národní bankou opatření, která se týkají působnosti této banky.

§ 5

Za nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu podle tohoto zákona lze na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit⁸⁾

- a) právo na nedotknutelnost osoby a nedotknutelnost obydlí při evakuaci osoby z místa, na kterém je bezprostředně ohrožena na životě nebo zdraví,
- b) vlastnické a užívací právo právnických a fyzických osob k majetku (§ 29 a 31), pokud jde o nucené omezení práva vlastníka nebo uživatele z důvodu ochrany života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, které jsou ohroženy krizovou situací, přičemž je za toto omezení poskytnuta přiměřená náhrada,
- c) svobodu pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- d) právo pokojně se shromažďovat ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- e) právo provozovat podnikatelskou činnost, která by ohrožovala prováděná krizová opatření nebo narušovala, popřípadě znemožňovala jejich provádění,

⁵⁾ § 8 a 9 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁶⁾ § 6 zákona č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech.

⁷⁾ Například zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ Čl. 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb.

- f) právo na stávku, pokud by tato stávka vedla k narušení, případně znemožnění záchranných a likvidačních prací.

§ 6

(1) Vláda v době trvání nouzového stavu je oprávněna za podmínek uvedených v § 5

- a) nařídit evakuaci osob a majetku z vymezeného území,
- b) zakázat vstup, pobyt a pohyb osob na vymezených místech nebo území,
- c) rozhodnout o ukládání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky k řešení krizové situace,
- d) rozhodnout o bezodkladném provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb za účelem zmírnění nebo odvrácení veřejného ohrožení vyplývajícího z krizové situace.

(2) Vláda v době trvání nouzového stavu je dále oprávněna

- a) nařídit povinné hlášení přechodné změny pobytu osob, kterou se rozumí opuštění místa trvalého pobytu osoby, k němuž je hlášena v místě, ze kterého byla organizovaně evakuována nebo které o své vůli opustila z důvodu ohrožení svého života nebo zdraví, pokud tato změna pobytu bude delší než 3 dny,
- b) přijmout opatření k ochraně státních hranic, k pobytu cizinců nebo osob bez státní příslušnosti, v oblasti zbraní, výbušnin, nebezpečných chemických látek a přípravků, jaderných zařízení a zdrojů ionizujícího záření,
- c) nařídit přemístění osob ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody do jiné věznice nebo vyloučit volný pohyb těchto osob mimo věznici,
- d) nařídit použití občanů povinných civilní službou a vojáků v činné službě k provádění krizových opatření,
- e) nařídit vykonávání péče o děti a mládež, pokud tuto péči nemohou v krizové situaci vykonávat rodiče nebo jiný zákonný zástupce,
- f) zajistit přednostní zásobování dětských a zdravotnických zařízení a ozbrojených bezpečnostních a hasičských záchranných sborů,
- g) zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení (péče), kterými se ro-

zumí dávky nemocenského pojištění, důchodového pojištění, důchodového zabezpečení, státní sociální podpory a dávky sociální péče,⁹⁾ a o jejich výplatě.

(3) Povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. c) lze uložit pouze tehdy, pokud nelze tyto činnosti a věci zajistit smluvně, subjekt plnění klade zjevně finančně a časově nevýhodné podmínky nebo plnění odmítne a přitom hrozí nebezpečí z prodlení.

§ 7

Vláda v době trvání stavu ohrožení státu podle tohoto zákona je vedle opatření uvedených v § 6 odst. 1 a 2 oprávněna nařídit

- a) omezení vstupu na území České republiky osobám, které nejsou občany České republiky,
- b) povinné hlášení místa trvalého pobytu, popřípadě i místa, kde se osoba dočasně zdržuje,
- c) omezení držení a nošení střelných zbraní a střeliva,
- d) zvýšenou kontrolní činnost na úseku zabezpečení skladovaných střelných zbraní, střeliva, munice, výbušnin, jaderných materiálů a zdrojů ionizujícího záření, nebezpečných chemických a jiných nebezpečných látek.

§ 8

Rozhodnutí o krizových opatřeních uvedených v § 6 odst. 1 a 2 a v § 7 se zveřejňují v hromadných informačních prostředcích a vyhláší se stejně jako zákon. Účinnosti nabývají okamžikem, který se v rozhodnutí stanoví.

Díl 2

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

§ 9

(1) Ministerstva a jiné ústřední správní úřady (dále jen „ministerstvo“) k zajištění připravenosti na řešení krizových situací v oboru své působnosti

- a) zřizují pracoviště krizového řízení,
- b) zpracovávají plán, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací, (dále jen „krizový plán“); krizový plán schvaluje ministr nebo vedoucí ústředního správního úřadu,

⁹⁾ Například zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

- c) zřizují krizový štáb jako pracovní orgán k řešení krizových situací, jehož složení a úkoly určí ministr nebo vedoucí ústředního správního úřadu,
- d) zajišťují na základě vyžádání jiného ministerstva provedení odborných prací vyplývajících z jejich působnosti,
- e) poskytují na vyžádání podklady jiným ministerstvům, krajským úřadům a okresním úřadům,
- f) vyžadují prostřednictvím Ministerstva vnitra potřebné podklady od krajských úřadů a okresních úřadů,
- g) stanovují podřízeným územním správním úřadům povinnost poskytovat na vyžádání podklady pro zpracování krizových plánů krajů a krizových plánů okresů.

(2) Ministerstva

- a) vedou přehled možných zdrojů rizik, provádějí analýzy ohrožení a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁾ odstraňují nedostatky, které by mohly vést ke vzniku krizové situace,
- b) rozhodují o činnostech k řešení krizových situací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis¹¹⁾ nestanoví jinak,
- c) organizují okamžité opravy nezbytných veřejných zařízení pro přežití obyvatelstva a k zajištění funkčnosti veřejné správy,
- d) vytvářejí podmínky pro nouzovou komunikaci ve vztahu k jiným správním úřadům, obcím, právníkům a fyzickým osobám.

(3) Pro přípravu na krizové situace a jejich řešení prováděcí právní předpis stanoví

- a) podmínky a způsob vykonávání péče o děti v předškolních zařízeních, žáky plnící ve školách povinnou školní docházku a děti a mládež ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a preventivně výchovné péče, pokud tuto péči nemohou v krizové situaci vykonávat rodiče nebo jiný zákonný zástupce,
- b) báňsko technické podmínky pro zřizování, využití a ochranu důlních děl, uplatňování preventivních, technických a bezpečnostních opatření a provádění kontrol.

§ 10

Ministerstvo vnitra

(1) Ministerstvo vnitra koordinuje¹²⁾ přípravu na krizové stavy a jejich řešení.

(2) Ministerstvo vnitra při činnostech uvedených v odstavci 1

- a) sjednocuje postupy ministerstev, krajských úřadů, okresních úřadů, obecních úřadů, právnických osob a podnikajících fyzických osob,
- b) organizuje instruktáže, školení a další přípravu k získání zvláštní odborné způsobilosti¹³⁾ pracovníků orgánů krizového řízení; k tomu účelu zřizuje vzdělávací zařízení,
- c) provádí kontrolu krizových plánů zpracovaných ostatními ministerstvy a ve spolupráci s příslušným ministerstvem kontrolu krizových plánů krajů a okresů,
- d) vede ústřední evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob.

§ 11

Ministerstvo zdravotnictví

(1) Ministerstvo zdravotnictví je oprávněno na území, kde je vyhlášen krizový stav, vyhlásit opatření proti šíření přenosných nemocí.¹⁴⁾

(2) Ministerstvo zdravotnictví je v době krizového stavu oprávněno

- a) stanovit opatření k ochraně veřejného zdraví a koordinovat činnost orgánů ochrany veřejného zdraví,
- b) zajistit nákup a distribuci potřebných imunobiologických přípravků, a to i neregistrovaných podle zvláštního právního předpisu;¹⁵⁾ v tomto případě neplatí povinnost oznámení a zveřejnění výjimky podle tohoto zvláštního právního předpisu,
- c) zajistit mezinárodní spolupráci k ochraně veřejného zdraví,
- d) koordinovat činnost zdravotnických zařízení podle zvláštního právního předpisu v souladu s koncepcí krizového řízení zdravotnictví.

¹⁰⁾ Například zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Například zákon č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ § 12 odst. 1 písm. m) zákona č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ Například zákon č. 129/2000 Sb., zákon č. 147/2000 Sb.

¹⁴⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zákon č. 79/1997 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 12

Ministerstvo dopravy a spojů

(1) Ministerstvo dopravy a spojů je v době krizového stavu oprávněno uložit

- a) provozovateli dráhy, drážní dopravy, silniční dopravy, letadel, letišť, vnitrozemské vodní dopravy a veřejných přístavů, jakož i vlastníku a provozovateli ostatních objektů a zařízení sloužících dopravě povinnost zabezpečování dopravních potřeb,
- b) provozovateli veřejných telekomunikačních sítí, jakož i vlastníku a provozovateli ostatních telekomunikačních sítí a zařízení, s výjimkou sítí a zařízení ozbrojených sil, ozbrojených sborů a složek integrovaného záchranného systému, povinnost zabezpečování spojových služeb.

(2) V případě nebezpečí z prodlení může být tato povinnost uložena rozhodnutím jiného správního úřadu podle zvláštního právního předpisu. V rozhodnutí se stanoví povinný provozovatel, předmět a rozsah veřejného závazku, způsob jeho plnění, doba platnosti rozhodnutí a poučení o následcích jeho neplnění.

*Díl 3**Česká národní banka*

§ 13

(1) Česká národní banka při přípravě na krizové situace a jejich řešení zřizuje krizový štáb, plní úkoly stanovené v § 9 odst. 2 písm. a) a d) a koordinuje s vládou opatření, která se dotýkají působnosti České národní banky.

(2) Česká národní banka zpracovává krizový plán v oblasti měnové politiky a bankovníctví a spolupracuje s ministerstvy při zpracovávání jejich krizových plánů.

(3) Krizový plán České národní banky schvaluje její guvernér.

*Díl 4**Orgány kraje*

§ 14

(1) Orgány kraje zajišťují připravenost kraje na řešení krizových situací.

(2) Krajský úřad za účelem uvedeným v odstavci 1

- a) využívá pracoviště krizového řízení zřízené u hasičského záchranného sboru kraje,¹⁶⁾
- b) organizuje součinnost mezi okresními úřady a dalšími správními úřady a obcemi v kraji,

- c) zabezpečuje zpracování krizového plánu kraje, který schvaluje hejtman,
- d) plní při řešení krizových situací úkoly stanovené vládou a ministerstvy.

(3) Krajský úřad je oprávněn za účelem přípravy na krizové situace shromažďovat a evidovat údaje o

- a) kapacitách zdravotnických, ubytovacích a stravovacích zařízení,
- b) předmětu a rozsahu činnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob v oblasti výroby a služeb, výrobních programech a výrobních kapacitách, rozsahu zásob surovin, polotovarů a hotových výrobků, počtech zaměstnanců a jejich kvalifikaci,
- c) počtech zaměstnanců ve výrobních provozech a počtech osob bydlících v místech předpokládané evakuace,
- d) množství, složení a umístění vyráběných, používaných nebo skladovaných nebezpečných látek,
- e) množství zadržené vody ve vodních nádržích,
- f) počtech a typech dopravních, mechanizačních a výrobních prostředků ve vlastnictví právnických nebo fyzických osob a družích vyrobené nebo zachycené přírodní energie,
- g) uspořádání vnitřních prostorů výrobních objektů, popřípadě jiných objektů důležitých pro řešení krizových situací, vodovodech, kanalizacích, produktovodech a energetických sítích,
- h) stavbách určených k ochraně obyvatelstva při krizových situacích, k zabezpečení záchranných prací, ke skladování materiálu civilní ochrany a k ochraně a ukrytí obsluh důležitých provozů,
- i) výměrách pěstovaných zemědělských plodin a druhu a počtu zemědělských zvířat chovaných právnickými nebo fyzickými osobami,

pokud tyto údaje jsou nezbytné pro zpracování krizových plánů pro přípravu a řešení krizových situací.

§ 15

(1) Za stavu nebezpečí krajský úřad

- a) provádí obdobně činnosti uvedené v § 9 odst. 2,
- b) zabezpečuje varování a vyrozumění,
- c) koordinuje záchranné a likvidační práce (§ 28 odst. 4), poskytování zdravotnické pomoci, provádění opatření k ochraně veřejného zdraví a bezodkladných pohřebních služeb,
- d) organizuje zjišťování a označování nebezpečných oblastí, provádění dekontaminace a dalších ochranných opatření,
- e) organizuje a koordinuje evakuaci, nouzové ubyto-

¹⁶⁾ Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

vání, nouzové zásobování pitnou vodou, potravinami a dalšími nezbytnými prostředky k přežití obyvatelstva,

- f) zajišťuje veřejný pořádek a ochranu majetku na území, kde byla provedena evakuace,
- g) organizuje a koordinuje humanitární pomoc,
- h) chrání práva a oprávněné zájmy bezprostředně ohrožených osob, které jsou povinny strpět záchranné práce prováděné v zájmu ochrany životů a zdraví osob.

(2) Krajský úřad je povinen vykonávat činnosti uvedené v odstavci 1 tak, aby byly přiměřené a odpovídající svým obsahem a rozsahem účelu a podmínkám konkrétní krizové situace.

§ 16

Hejtman

- a) řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků prováděné územními správními úřady s krajskou působností, přednosty okresních úřadů, právníky a fyzickými osobami,
- b) zřizuje k řešení krizových situací krizový štáb kraje jako svůj pracovní orgán.

§ 17

(1) Hejtman je za stavu nebezpečí oprávněn

- a) rozhodnout o ukládání pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky k řešení krizové situace,
- b) nařídít bezodkladné provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb za účelem zmírnění nebo odvrácení ohrožení.

(2) Hejtman je za stavu nebezpečí dále oprávněn

- a) nařídít hlášení přechodné změny pobytu osob,
- b) nařídít použití občanů povinných civilní službou k realizaci krizových opatření,
- c) nařídít vykonávání péče o děti a mládež, pokud tuto péči nemohou v krizové situaci vykonávat rodiče nebo jiný zákonný zástupce,
- d) zajistit přednostní zásobování dětských a zdravotnických zařízení a ozbrojených bezpečnostních a hasičských záchranných sborů,
- e) zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení (péče) a jejich výplatě.

(3) Opatření uvedená v odstavcích 1 a 2 se využijí jen v tom rozsahu, který je nezbytný pro překonání krizové situace.

(4) Povinnosti uvedené v odstavci 1 lze uložit pouze tehdy, pokud nelze tyto činnosti a věci zajistit smluvně, subjekt plnění klade zjevně finančně a časově

nevýhodné podmínky nebo plnění odmítne a přitom hrozí nebezpečí z prodlení.

(5) Hejtman je v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu podle tohoto zákona povinen zajistit provedení stanovených krizových opatření v podmínkách kraje.

(6) Hejtman je oprávněn vyslovit souhlas s prodloužením stavu nebezpečí vyhlášeného přednostou okresního úřadu, o čemž neprodleně informuje Ministerstvo vnitra a vládu.

(7) Hejtman zrušuje stav nebezpečí vyhlášený přednostou okresního úřadu v případech, kdy při vyhlášení stavu nebezpečí nebo v době jeho trvání nebyly dodrženy podmínky stanovené v § 17 odst. 3; při zveřejňování této skutečnosti postupuje způsobem stanoveným v § 3 odst. 6.

Díl 5

Okresní úřad

§ 18

(1) Okresní úřad zajišťuje připravenost okresu na řešení krizových situací.

(2) Okresní úřad za účelem uvedeným v odstavci 1

- a) využívá pracoviště krizového řízení zřízené u hasičského záchranného sboru kraje,
- b) zabezpečuje zpracování krizového plánu okresu, který schvaluje přednosta okresního úřadu,
- c) ukládá obcím, které mají více než 10 000 obyvatel nebo jejichž geografická poloha je v prostoru ohrožení krizovou situací, povinnost zpracovat krizový plán,
- d) poskytuje obcím na vyžádání podklady nezbytné pro zpracování jejich krizových plánů,
- e) plní úkoly stanovené v krizovém řízení vládou, Ministerstvem vnitra a krajským úřadem,
- f) organizuje součinnost mezi okresním úřadem, územními správními úřady s okresní působností a obcemi,
- g) vykonává za stavu nebezpečí obdobně činnosti uvedené v § 15 odst. 1 za podmínek stanovených v § 15 odst. 2.

(3) Okresní úřad za podmínek stanovených v § 14 odst. 3 vyžaduje, shromažďuje a eviduje údaje uvedené v tomto ustanovení a poskytuje je na vyžádání krajskému úřadu.

(4) Okresní úřad seznamuje obce, právníké a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

§ 19

(1) Přednosta okresního úřadu zřizuje k řešení krizových situací krizový štáb okresu jako svůj pracovní orgán.

(2) Přednosta okresního úřadu schvaluje krizové plány obcí určených okresním úřadem, řídí a kontroluje provádění přípravných opatření, činností k řešení krizových situací a činností ke zmírnění jejich následků prováděných územními správními úřady s okresní působností, orgány obcí, právníckými a fyzickými osobami.

(3) Pokud přednosta okresního úřadu neplní v době krizového stavu úkoly stanovené tímto zákonem, může ministr vnitra jejich výkon převést na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje. Ministr vnitra o této skutečnosti neprodleně informuje vládu, která může rozhodnutí ministra vnitra zrušit.

§ 20

(1) Přednosta okresního úřadu může stanovit při vyhlášení stavu nebezpečí krizová opatření uvedená v § 17 odst. 1 a 2 za podmínek uvedených v § 17 odst. 3. V době nouzového stavu, stavu ohrožení státu podle tohoto zákona anebo stavu nebezpečí vyhlášeného hejtmánem je přednosta okresního úřadu povinen zajistit provedení stanovených krizových opatření v podmínkách okresu.

(2) V případě, že opatření provedená starostou obce (dále jen „starosta“) v době krizového stavu nejsou přiměřená vzniklé krizové situaci, je přednosta okresního úřadu oprávněn uložit právníckým a fyzickým osobám v této obci poskytnout věcné prostředky, pracovní výpomoc nebo požádat o dobrovolnou pomoc, varovat obyvatele obce, popřípadě nařídít evakuaci, zajistit nouzové přežití obyvatel obce a nařídít další nezbytná krizová opatření. Při využití těchto oprávnění je přednosta okresního úřadu povinen postupovat obdobně, jak je uvedeno v § 3 odst. 2 a 6 a v § 17 odst. 3. Přednosta okresního úřadu je povinen zajistit, aby občané v obci byli seznámeni s nařízenými krizovými opatřeními v nejkratší možné době. Jestliže jsou opatření přednosta okresního úřadu v rozporu s opatřeními starosty, provedou se opatření přednosta okresního úřadu.

*Díl 6**Orgány obce*

§ 21

(1) Orgány obce zajišťují připravenost obce na řešení krizových situací.

(2) Obecní úřad za účelem uvedeným v odstavci 1

- a) organizuje přípravu obce na krizové situace,
- b) zpracovává krizový plán, pokud jde o obec určenou okresním úřadem; v tomto případě starosta zřizuje bezpečnostní radu obce (§ 24),
- c) poskytuje okresnímu úřadu podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu okresu,
- d) shromažďuje údaje o počtu a totožnosti osob, které v době krizového stavu přechodně změnily pobyt a nachází se na správním území obce, a předává tyto údaje okresnímu úřadu a do ústřední evidence o přechodných změnách pobytu osob,
- e) podílí se na zajištění veřejného pořádku,
- f) plní další úkoly stanovené okresním úřadem při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

(3) Obecní úřad seznamuje právnícké a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

§ 22

(1) Při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí jsou orgány obce povinny zajistit provedení krizových opatření v podmínkách obce. Je-li k tomuto účelu nutné vydat nařízení obce,¹⁷⁾ nabývá nařízení obce účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Nařízení obce se zveřejní též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu. Stejný postup se použije při vyhlášení změn obsahu již vydaného nařízení obce.

(2) Náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí uhrazuje obec z obecního rozpočtu.

§ 23

(1) V době krizového stavu starosta

- a) zabezpečuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- b) nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- d) je oprávněn požádat právnícké a fyzické osoby o poskytnutí dobrovolné pomoci,
- e) plní úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu obce a krizovém plánu okresu,
- f) zajišťuje organizaci dalších nezbytných opatření.

¹⁷⁾ § 11 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

(2) K řešení krizových situací může starosta zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán.

(3) Pokud starosta neplní v době krizového stavu úkoly stanovené tímto zákonem, může přednosta okresního úřadu převést jejich výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje. O této skutečnosti přednosta okresního úřadu neprodleně informuje obec a ministra vnitra, který může rozhodnutí přednosta okresního úřadu zrušit.

Díl 7

Společná ustanovení

§ 24

Bezpečnostní rady

(1) Bezpečnostní rada kraje, bezpečnostní rada okresu a bezpečnostní rada obce jsou koordinačními orgány pro přípravu na krizové situace.

(2) Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman, který jmenuje členy bezpečnostní rady kraje; předsedou bezpečnostní rady okresu je přednosta okresního úřadu, který jmenuje členy bezpečnostní rady okresu; předsedou bezpečnostní rady obce je starosta, který jmenuje členy bezpečnostní rady obce.

§ 25

Finanční zabezpečení krizových opatření

Finanční zabezpečení krizových opatření na běžný rozpočtový rok se provádí podle zvláštního právního předpisu.¹⁸⁾ Za tímto účelem

- a) správní úřady vyčleňují v návrhu rozpočtu své kapitoly na příslušný rok objem finančních prostředků potřebných k zajištění přípravy na krizové situace,
- b) Ministerstvo financí po projednání s Ministerstvem vnitra navrhuje v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa účelovou rezervu finančních prostředků na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků; způsob jejího použití upravuje vláda ve svém usnesení ke státnímu rozpočtu na příslušný rok,
- c) Ministerstvo financí rozepíše objem finančních prostředků potřebných k zajištění přípravy na krizové situace jako dílčí specifický ukazatel rozpočtových kapitol správních úřadů.

§ 26

Zabezpečení informačních systémů krizového řízení

(1) Orgány krizového řízení při plánování krizo-

vých opatření a při řešení krizových situací využívají informační systémy krizového řízení.

(2) Zaváděné a užívané informační systémy krizového řízení musí splňovat standardy informačních systémů veřejné správy a pravidla

- a) přenosu informací nadřízeným, podřízeným a spolupracujícím orgánům krizového řízení,
- b) technického a programového přizpůsobení pro činnost v obtížných podmínkách,
- c) bezpečnosti uchovávaných informací stanovené pro informace s nejvyšším stupněm utajení obsažené ve zpracované dokumentaci.

(3) Orgány krizového řízení při plánování krizových opatření odpovídají za dodržení zásady rovnocennosti písemných a elektronických údajů obsažených v krizovém plánu.

(4) Prováděcí právní předpis stanoví postup při vytváření, obsah a využívání informačních systémů krizového řízení.

§ 27

Zvláštní skutečnosti

(1) Orgány krizového řízení označují krizové plány a ostatní listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti slovy „Zvláštní skutečnosti“ nebo zkratkou „ZS“. Uvedené označení není stupněm utajení podle zvláštního právního předpisu,¹⁹⁾ který není ustanoveními tohoto paragrafu dotčen.

(2) Právníké osoby a podnikající fyzické osoby označují podle odstavce 1 po projednání s příslušným orgánem krizového řízení listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti poskytované orgánům krizového řízení podle § 14 odst. 3.

(3) Listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti se evidují v samostatném jednacím protokolu a ukládají se odděleně od ostatních písemností.

(4) Pracovníci oprávnění se seznamovat se zvláštními skutečnostmi musí být zapsáni ve zvláštním seznamu, který schvaluje vedoucí zaměstnanec orgánu krizového řízení.

(5) Pracovníci oprávnění se seznamovat se zvláštními skutečnostmi a osoby, které se s těmito skutečnostmi seznámily při plnění úkolů krizového řízení, jsou povinni zachovávat mlčenlivost; zachováváním mlčenlivosti se pro účely tohoto zákona rozumí povinnost nedsdělovat zvláštní skutečnost osobě, která není oprávněna se s takovou skutečností seznamovat.

¹⁸⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁹⁾ Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

O zproštění povinnosti zachovávat mlčenlivost a jeho rozsahu rozhoduje vedoucí zaměstnanec orgánu krizového řízení.

(6) Pracoviště, kde se ukládají listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti, používá pouze jeden vstup, který musí být zajištěn proti volnému vstupu osob, které nejsou oprávněny se seznámat se zvláštními skutečnostmi.

(7) Jestliže právnická nebo fyzická osoba žádá orgán krizového řízení o informaci podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾ přičemž požadovaná informace je označena jako zvláštní skutečnost a žadatel k této informaci nemá oprávněný přístup, povinný subjekt žadateli tuto informaci neposkytne.

(8) Prováděcí právní předpis upraví

- a) podrobnosti o označování, stanovení režimu evidence, manipulace a ukládání písemností a jiných materiálů obsahujících zvláštní skutečnosti,
- b) postup při určování osob ke styku se zvláštními skutečnostmi.

§ 28

(1) Vláda, ministerstva, okresní úřady a orgány krajů a obcí stanoví, organizují a provádějí opatření uvedená v tomto zákoně v mezích své působnosti vymezené zvláštními právními předpisy.²¹⁾

(2) Působnost orgánů krajů a obcí podle tohoto zákona je přenesenou působností ve státní správě.

(3) Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády, Nejvyšší kontrolní úřad a Bezpečnostní informační služba zpracovávají svůj krizový plán, který schvaluje v případě Kanceláře Poslanecké sněmovny, Kanceláře Senátu a Kanceláře prezidenta republiky jejich vedoucí, v případě Úřadu vlády vedoucí Úřadu vlády, v případě Nejvyššího kontrolního úřadu prezident Nejvyššího kontrolního úřadu a v případě Bezpečnostní informační služby ředitel Bezpečnostní informační služby.

(4) Při řešení krizových situací se přiměřeně použijí ustanovení o provádění záchranných a likvidačních prací podle zvláštního zákona.²⁾

(5) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) obsah činnosti a složení bezpečnostní rady kraje, okresu a obce a krizového štábu kraje, okresu a obce,

- b) náležitosti krizového plánu, plánu krizové připravenosti a způsob jejich zpracování.

HLAVA III

PRÁVA A POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB

§ 29

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby

(1) Na výzvu příslušného orgánu krizového řízení jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny při přípravě na krizové situace podílet se na zpracování krizových plánů. V případě, že jde o právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, které zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, jsou tyto osoby dále povinny zpracovávat plány krizové připravenosti; plánem krizové připravenosti se pro účely tohoto zákona rozumí plán, ve kterém je upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací.

(2) V případě, že ministerstvo, krajský úřad, okresní úřad nebo obec zahrne do krizového plánu konkrétní právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu, je tato povinna bezplatně poskytnout a aktualizovat požadované podklady uvedené v § 14 odst. 3 a další související údaje. Ministerstva, krajské úřady, územní správní úřady, okresní úřady nebo obce mohou uzavřít s právnickými osobami a s podnikajícími fyzickými osobami smlouvy ke splnění úkolů vyplývajících z krizových plánů.

(3) Právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny poskytnout věcné prostředky potřebné k řešení krizové situace na výzvu oprávněného orgánu krizového řízení, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.²²⁾

(4) Dojde-li za krizového stavu k ohrožení života, zdraví nebo hrozí-li škody velkého rozsahu na majetku nebo životním prostředí, jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny splnit úkoly, které jdou nad rámec opatření uvedených v krizových plánech, pokud jim tyto úkoly uloží hejtman (§ 17), přednosta okresního úřadu (§ 20) nebo orgány obce.

(5) Povinnost poskytnout věcný prostředek²³⁾ při krizových stavech ukládá právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám okresní úřad. Při nebezpečí z prodlení je oprávněn tuto povinnost uložit právnické osobě a podnikající fyzické osobě také starosta, který

²⁰⁾ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁾ Například zákon č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 147/2000 Sb., zákon č. 128/2000 Sb.

²²⁾ Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

²³⁾ § 128 občanského zákoníku.

o uložení povinnosti následně informuje okresní úřad. Okresní úřad nebo starosta, který uložil povinnost poskytnout věcný prostředek, zabezpečí jeho vrácení tomu, jenž věcný prostředek poskytl, a současně mu vydá potvrzení o využití tohoto prostředku. Potvrzení obsahuje zejména údaje o uživateli, popřípadě vlastníkovi věcného prostředku, nezbytné identifikační údaje věcného prostředku, datum a hodinu poskytnutí a vrácení věcného prostředku, stav opotřebení a poškození, poučení o náhradě a označení orgánu, který potvrzení vydal.

§ 30

Hromadné informační prostředky

Každý, kdo provozuje hromadné informační prostředky včetně televizního a rozhlasového vysílání, je povinen bez náhrady nákladů na základě žádosti orgánů krizového řízení neprodleně a bez úpravy obsahu a smyslu uveřejnit informace o vyhlášení krizových stavů a nařízených krizových opatřeních při krizových stavech.

§ 31

Fyzické osoby

(1) Fyzická osoba pobývajícím na území České republiky má právo na nezbytné informace o připravovaných krizových opatřeních k ochraně jejího života, zdraví a majetku.

(2) Na výzvu příslušného orgánu krizového řízení je fyzická osoba povinna bezplatně poskytnout a aktualizovat požadované podklady uvedené v § 14 odst. 3 a další související údaje.

(3) Fyzická osoba je v době krizového stavu povinna

- uposlechnout výzvy oprávněných orgánů krizového řízení k zaevidování na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci,
- hlásit přechodnou změnu svého pobytu v obci, v jejímž správním území bude pobývat, pokud jí tato povinnost vyplývá z krizových opatření nařízených orgánem krizového řízení,
- strpět omezení vyplývající z krizových opatření stanovených v době krizového stavu,
- vykonávat uloženou pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc,
- poskytnout požadované věcné prostředky.

(4) Plnění povinností uvedených v odstavci 3 může fyzická osoba odmítnout, pokud by jejich plněním ohrozila život nebo zdraví vlastní nebo jiných osob anebo pokud jsou povinnosti jí ukládané v rozporu se zákonem.

(5) Obsah, rozsah a místo prací v rámci pracovní povinnosti v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu podle tohoto zákona stanoví fyzické osobě okresní úřad pracovním příkazem. Pracovní příkaz obsahuje zejména osobní údaje fyzické osoby, den a místo nástupu pracovní povinnosti, druh práce, předpokládanou délku plnění povinnosti, poučení a označení orgánu, který pracovní příkaz vydal.

(6) Pracovní výpomoc v době krizového stavu fyzické osobě ukládá okresní úřad nebo obec, které po ukončení této povinnosti vydají fyzické osobě potvrzení. Potvrzení obsahuje zejména osobní údaje fyzické osoby, den zahájení a ukončení pracovní výpomoci, počet odpracovaných hodin, druh a místo práce, poučení o náhradě a označení orgánu, který potvrzení vydal.

(7) V případě, že fyzická osoba není schopna ze zdravotních důvodů uloženou pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc konat, doloží tuto skutečnost lékařským posudkem, který vystaví zdravotnické zařízení určené orgánem, jenž vydal pracovní příkaz nebo uložil pracovní výpomoc. Toto zdravotnické zařízení je povinno přednostně provést lékařskou prohlídku příslušné fyzické osoby a posoudit zdravotní způsobilost osoby k předpokládané práci. Úhrada nákladů vynaložených na provedení prohlídky bude vyúčtována k tíži orgánu, který vydal pracovní příkaz nebo uložil pracovní výpomoc.

(8) Při ukládání povinnosti poskytnout věcný prostředek se postupuje obdobně podle § 29 odst. 5.

§ 32

Výjimky

(1) Poskytnutí věcných prostředků, pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci nelze uložit fyzickým osobám, které požívají výsady a imunity podle mezinárodního práva. Pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc ostatním cizincům lze uložit, pokud mezinárodní smlouva schválená Parlamentem České republiky a vyhlášená ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv nestanoví jinak.

(2) Od pracovní povinnosti a pracovní výpomoci jsou osvobozeny osoby ve věku do 18 let a od 62 let, osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu požadovaných druhů práce, plně invalidní osoby, poslanci a senátoři Parlamentu České republiky a členové vlády a dále osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké. Dále jsou od pracovní povinnosti a pracovní výpomoci osvobozeny ženy a osamělí muži pečující o dítě do 15 let věku, těhotné ženy, ženy do konce třetího měsíce po porodu, jestliže se dítě narodilo mrtvé, zemřelo anebo žena o něj nepečuje. Orgán krizového řízení může osvobodit od pracovní povinnosti a pracovní výpomoci také osoby, kterým by v tom bránila důležitá okolnost, jejíž opominutí by mohlo

vést k ohrožení života, zdraví nebo majetku. Závažnost důležité okolnosti posuzuje orgán krizového řízení.

(3) Ženám lze uložit pouze takovou pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc, která není v rozporu se zvláštním právním předpisem.²⁴⁾

(4) Osoby osvobozené od pracovní povinnosti a pracovní výpomoci mohou poskytnout dobrovolnou pomoc.

HLAVA IV

KONTROLA, POKUTY A NÁHRADA

§ 33

Kontrola

(1) Ministerstvo, okresní úřad a orgány krajů a obcí, které se podílejí na krizovém řízení, jsou oprávněny v mezích své působnosti kontrolovat dodržování tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení. Při vykonávání kontrolní činnosti se řídí základními pravidly stanovenými zvláštním právním předpisem.²⁵⁾

(2) Kontrolu uvedenou v odstavci 1 vykonává u obce okresní úřad, u okresního úřadu krajský úřad a u okresního a krajského úřadu Ministerstvo vnitra ve spolupráci s příslušným ministerstvem.

§ 34

Pokuty

(1) Za nesplnění povinnosti podle tohoto zákona, s výjimkou porušení povinnosti mlčenlivosti, může orgán, který porušení povinnosti zjistil, uložit

- a) fyzické osobě pokutu do výše 20 000 Kč; poruší-li však povinnost v době krizového stavu, může jí uložit pokutu do výše 50 000 Kč,
- b) právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě pokutu do výše 3 000 000 Kč; poruší-li však povinnost v době krizového stavu, může jí uložit pokutu do výše 10 000 000 Kč.

(2) Nebyla-li uložena povinnost splněna ani ve lhůtě stanovené při uložení pokuty, lze uložit pokutu opětovně.

(3) Za porušení povinnosti mlčenlivosti podle tohoto zákona může orgán uvedený v odstavci 1 uložit fyzické osobě pokutu do výše 100 000 Kč.

(4) Řízení o uložení pokuty lze zahájit do 1 roku

ode dne, kdy se o porušení povinnosti dozvěděl orgán, který pokutu ukládá, a musí být pravomocně skončeno do 3 let od porušení povinnosti. Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, jímž byla pokuta uložena.

(5) Pokutu vybírá a vymáhá orgán, který ji uložil.

(6) Výnos pokut je příjmem kraje nebo obce, které je uložily. Pokud byla pokuta uložena ministerstvem nebo jiným správním úřadem, je výnos pokut příjmem státního rozpočtu.

§ 35

Náhrada za omezení vlastnického práva, poskytnutí věcných prostředků a vykonání pracovní povinnosti a pracovní výpomoci

(1) Za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcného prostředku, vykonání pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci náleží právnické nebo fyzické osobě peněžní náhrada. Peněžní náhradu je povinen vyplatit orgán krizového řízení, který o omezení práva nebo uložení povinnosti rozhodl. Peněžní náhradu lze poskytnout po vzájemné dohodě též za poskytnutí dobrovolné pomoci. Peněžní náhrada se vyplácí do 6 měsíců od ukončení nebo zrušení krizového stavu, v jehož důsledku vznikl nárok na peněžní náhradu podle tohoto odstavce.

(2) V případě, že dojde k omezení výkonu vlastnického práva k nemovitosti, poskytne se jejímu vlastníku náhrada odpovídající míře omezení jeho majetkových práv podle zvláštního právního předpisu.²⁶⁾

(3) Jde-li o vykonání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo dobrovolné pomoci, u nichž nelze určit výši náhrady dohodou nebo postupem podle zvláštních právních předpisů, stanoví se náhrada ve výši, která odpovídá obvyklé mzdě za stejné či podobné práce. Při stanovení náhrady za poskytnutí věcného prostředku se vychází z výše nákladů vzniklých povinnému a z obvykle požadované náhrady za použití stejného nebo obdobného věcného prostředku v době jeho poskytnutí.

(4) Orgán krizového řízení je oprávněn požadovat uhrazení nákladů, které vynaložil jako náhradu za poskytnutí věcných prostředků, vykonání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo dobrovolné pomoci, po původci havárie²⁾ nebo jiné události, v jejímž

²⁴⁾ Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 261/1997 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány všem ženám, těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, ve znění vyhlášky č. 185/1998 Sb.

²⁵⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶⁾ Například občanský zákoník, obchodní zákoník.

důsledku vznikla krizová situace a musela být nařízena krizová opatření. Těmito úhradami se kompenzují vynaložené výdaje.²⁷⁾

§ 36

Náhrada škody

(1) Stát odpovídá za škodu způsobenou právními a fyzickými osobám v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními a cvičeními (§ 39 odst. 5) prováděnými podle tohoto zákona. Této odpovědnosti se může stát zprostit jen tehdy, pokud se prokáže, že poškozený si způsobil škodu sám.

(2) Náhrada věcné škody vzniklé při činnosti orgánů provádějících krizová opatření nebo při uložení poskytnutí věcných prostředků se poskytuje podle právních předpisů platných v době vzniku škody.²⁶⁾

(3) Náhrada škody či újmy na zdraví vzniklé při výkonu uložené pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo dobrovolné pomoci vykonané v rámci organizované činnosti se poskytuje obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů,²⁸⁾ pokud nárok na náhradu této škody nevznikl již z pracovněprávního vztahu.

(4) Peněžní náhradu poskytne ten orgán krizového řízení, který nařídil krizové opatření nebo cvičení, při němž anebo v jehož důsledku vznikla škoda či újma.

(5) Nárok na náhradu škody s uvedením důvodů uplatňuje právnická nebo fyzická osoba písemně u příslušného orgánu krizového řízení do 6 měsíců od doby, kdy se o škodě dozvěděla, nejdéle do 5 let od vzniku škody, jinak právo zaniká. Orgán krizového řízení může v případech hodných zvláštního zřetele přiznat náhradu škody i po uplynutí termínu k podání žádosti nebo i bez podání žádosti, ale nejdéle do 5 let od vzniku škody.

(6) Náhrada škody se neposkytuje právními a fyzickými osobám, které zavinily vznik škodné události.

(7) Orgán krizového řízení je oprávněn požadovat uhrazení nákladů, které vynaložil jako náhradu škody, po původci havárie nebo jiné události, v jejímž důsledku vznikla krizová situace a musela být nařízena krizová opatření.

§ 37

Poskytování státní podpory při haváriích nebo živelních pohromách

(1) Fyzickým osobám a obcím, které se při krizové situaci z důvodu havárie nebo živelní pohromy přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech, lze poskytnout státní podporu.

(2) Státní podpora může být poskytována ze státního rozpočtu ve formě jednorázových peněžitých dávek fyzickým osobám nebo jinou mimořádnou formou finanční pomoci fyzickým osobám a obcím. Při poskytování státní podpory fyzickým osobám se přihlíží k majetkovým poměrům žadatele o státní podporu a majetkovým poměrům příslušníků jeho rodiny. Státní podpora může být poskytována i formou hmotné pomoci podle zvláštního právního předpisu.²²⁾

(3) Při poskytování jednorázových peněžitých dávek fyzickým osobám se postupuje podle zvláštních právních předpisů.²⁹⁾

(4) Rozsah, způsob a podmínky poskytování jiných mimořádných forem finanční pomoci ze státního rozpočtu fyzickým osobám a obcím může v případě havárií nebo živelních pohrom velkého rozsahu stanovit prováděcí právní předpis.

(5) Jednorázové peněžité dávky fyzickým osobám vyplácí místně příslušné pověřené obecní úřady podle zvláštních právních předpisů³⁰⁾ z neinvestiční účelové dotace na sociální dávky, kterou obdrží v rámci souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí na příslušný rozpočtový rok.

(6) K úhradě výdajů spojených s poskytováním jiných mimořádných forem finanční pomoci a případnému posílení neinvestiční účelové dotace na poskytování sociálních peněžitých dávek uvedených v odstavci 2 může vláda použít rezervu finančních prostředků na řešení krizových situací vyčleněnou v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa na úhradu výdajů na státní podporu podle tohoto zákona. V mimořádném případě může vláda použít vládní rozpočtovou rezervu.

²⁷⁾ § 49 odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb.

²⁸⁾ § 109 až 203, § 260 zákoníku práce.

Nařízení vlády č. 108/1994 Sb., kterým se provádí zákoník práce a některé další zákony.

²⁹⁾ § 23 a § 51 odst. 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

§ 40a písm. b), § 16 písm. a) zákona č. 114/1988 Sb.

³⁰⁾ § 63 zákona č. 128/2000 Sb.

HLAVA V

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 38

Vztah ke správnímu řádu

Na rozhodování a ukládání povinností podle tohoto zákona se nevztahuje správní řád, s výjimkou § 34.

§ 39

(1) Tento zákon se vztahuje i na případy, kdy jsou nařízena mimořádná veterinární opatření podle zvláštních právních předpisů³¹⁾ a vzniklé ohrožení má povahu mimořádné události, jejíž následky vedou ke vzniku krizové situace; v těchto případech se stává okresní nákazová komise součástí krizového štábu okresu a Ústřední nákazová komise součástí Ústředního krizového štábu.

(2) V případech, kdy je v době povodní vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav, se povodňové komise³²⁾ stávají součástí krizového štábu kraje nebo okresu a Ústřední povodňová komise³²⁾ součástí Ústředního krizového štábu.

(3) Za stavu ohrožení státu podle tohoto zákona a za nouzového stavu se přiměřeně použijí ustanovení o osvobození od dovozního cla,³³⁾ která se týkají

- a) léčebných látek lidského původu a činidel k určování krevní skupiny a tkání,
- b) nástrojů a přístrojů dovážených k lékařské diagnostice nebo léčbě,
- c) lékařských, chirurgických a laboratorních zařízení,
- d) zboží dováženého k humanitárním účelům,
- e) zboží dováženého k provádění záchranných a likvidačních prací,
- f) zboží dováženého v pohraničním styku,
- g) darů věnovaných v rámci mezinárodních vztahů.

(4) Za stavu ohrožení státu vyhlášeného v souvislosti se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením a za válečného stavu plní orgány krizového řízení i právnické a fyzické osoby úkoly stanovené tímto zákonem, pokud zvláštní právní předpis¹⁾ nestanoví jinak.

(5) Připravenost na krizové situace se ověřuje cvičeními obdobně podle zvláštního právního předpisu.²⁾

§ 40

Zmocňovací ustanovení

(1) Vláda vydá nařízení k provedení § 26 odst. 4, § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5.

(2) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 3 písm. a).

(3) Český báňský úřad vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 3 písm. b).

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o státní správě ve vodním hospodářství

§ 41

Zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění zákona č. 49/1982 Sb., zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 23/1992 Sb., zákona č. 114/1995 Sb. a zákona č. 238/1999 Sb., se mění takto:

1. V § 18 odst. 2 se doplňuje věta druhá, která včetně poznámky pod čarou č. 13) zní: „Oprávnění a povinnosti povodňových orgánů v případě vyhlášení stavu nebezpečí a nouzového stavu přecházejí na orgány krizového řízení podle zvláštního právního předpisu.¹³⁾“

¹³⁾ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).“.

2. V § 18 odst. 4 se za větu první vkládá nová věta, která zní: „Předsedou povodňové komise je starosta obce.“.

3. V § 18 odst. 5 se věta druhá nahrazuje větou: „Předsedou povodňové komise je přednosta okresního úřadu.“.

4. V § 18 odst. 6 se za větu první vkládá nová věta, která zní: „Předsedou povodňové komise je ředitel krajského úřadu určený ministerstvem v dohodě s Ministerstvem vnitra.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

§ 42

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.

³¹⁾ Například § 15 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).

³²⁾ § 18 zákona č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů.

³³⁾ Vyhláška č. 136/1998 Sb., o osvobození zboží od dovozního cla, ve znění vyhlášky č. 125/1999 Sb.